

Energimyndigheten
Uppdrag Solelstrategi

Synpunkter inför utredningen om Solelstrategi

Bakgrund

Solelkommissionen är mycket positiv till regeringens uppdrag till Energimyndigheten om att ta fram en solelstrategi som gör att solel kan bli en betydande del i omställningen till 100 % förnybar energi. Vi är därför glada över att få komma med våra synpunkter inför ert arbete.

Solelkommissionen är ett nätverk som har målsättningen att anpassa gällande lagstiftning så att egen förnybar elproduktion inte motverkas. Nätverket består av HSB, Telge Energi, Solkompaniet och Familjebostäder som representant för Stockholms stad bostadsbolag.

För alla oss är det, i vårt dagliga arbete, tydligt att dagens lagstiftning begränsar möjligheten för den som vill producera egen solel. Konsekvensen är att Sverige i dagsläget inte utnyttjar solens potential som förnybar energikälla. Resultaten från de solcellsanläggningar som byggts i Sverige visar att tekniken fungerar enligt förväntan, samtidigt som de senaste årens prisnedgång på solceller har gjort det ekonomiskt möjligt att bygga solceller på befintliga tak utan investeringsstöd. Därför har frågan om hur man får använda solelen blivit avgörande för alla fastighetsägare.

Solelkommissionen anser att vi bör tillvarata solens energi och att alla bör ha rätt att producera sin egen solel, oberoende av var man bor, hur fastigheterna ägs eller vilken verksamhet som bedrivs i dessa. För att det ska bli praktiskt möjligt krävs en förändrad lagstiftning som ger elkunder, privata såväl som företag, enkla och långsiktiga förutsättningar att bli egna solelproducenter.

Vi startade vårt arbete i januari 2015 med att göra en utredning om vilka konsekvenser dagens lagstiftning har och tog fram förslag till lösningar. Utredningen är gjord utifrån olika kundgrupper, hushåll i lägenhet, villaägare, bostadsrättsföreningar, mindre företag, större fastighetsägare etc, för att ge en samlad bild av de förändringar som krävs. Och för att kunna utveckla enhetliga regelverk som fungerar för så många kundgrupper som möjligt. Utredningen i sin helhet finns på vår hemsida solelkommissionen.se och vi hoppas att den kan vara en del av underlaget för Energimyndighetens strategiarbete.

Solel är i första hand en kundägd småskalig elproduktion som oftast sker på de egna fastigheterna. Det är där vi ska börja, att använda takytor som står outnyttjade och där det alltid finns ett elnät att ansluta till. Vårt mål är att 10 procent av Sveriges elproduktion år 2030 kommer från solel. Dit når vi om vi använder en fjärdedel av de södervända befintliga taken i Sverige.

Den 1 januari 2015 trädde skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el i kraft. Den är ett mycket viktigt steg mot bättre förutsättningar för solelproduktion, framförallt för villaägare, men tyvärr finns en mängd hinder kvar som begränsar utbyggnaden av solel. Vi anser att dagens lagstiftning är anpassad till de gamla strukturerna med få stora elproducenter och många elkunder. På framtidens elmarknad är en stor del av elkunderna även solelproducenter som själva producerar en del av sitt elbehov på taken till sina fastigheter. Vi ser därför regelförändringar som avgörande för att Sverige ska få en fortsatt positiv utveckling för solel. Många av dessa förändringar handlar om att göra det enklare och därmed tryggare för nya solelproducenter. Och inte om nya stöd, utan snarare att specifika stöd ska avvecklas för att skapa en marknad där solel är ett alternativ som enkelt är tillgängligt för alla kunder utan långa köer för att få investeringsstöd!

Elcertifikatsystemet räcker inte

En vanlig invändning mot förbättrade förutsättningar för egenproducenter av solel är att elcertifikatsystemet, vars syfte är att öka andelen förnybar elproduktion i det svenska energisystemet, redan finns på plats. Elcertifikatsystemet är ett marknadsbaserat och teknikneutralt styrmedel, som ska medföra att elproduktion från den konkurrensmässigt starkaste förnybara energikällan byggs ut först. Elcertifikatsystemet är väl fungerande och viktigt för solel, men räcker dessvärre inte för att solcellsinvesteringarna ska ta fart. Elcertifikatsystemet kommer att behövas efter 2020 och beslutet om utformningen för nästa period bör tas i god tid innan 2020.

För elkunder som ska bygga solcellsanläggningar är möjligheterna att använda den egenproducerade elen avgörande för lönsamheten, och de klarar sig utan investeringsstöd, om de får använda elen fritt utan att betala energiskatt. Paralleller kan dras till energieffektiviseringsåtgärder eftersom elkunden vid installation av solceller, precis som vid energieffektivisering, sänker sitt behov av el från elnätet. Energieffektivisering medför naturligtvis inte att man behöver betala energiskatt för de kilowattimmar som man effektiviserar bort - en energiskattebefrielse som bör vara lika självklar för de kilowattimmar solel man själv tillför och använder.

Solelkommissionens förslag

Solelkommissionen vill lyfta följande förslag till regelförändringar som viktiga att ha med i Energimyndighetens arbete för att ta bort barriärer och skapa bättre förutsättningar för solel.

1. Rätten att flytta den egenproducerade solelen till sina egna förbrukningspunkter

Sedan 1996 är elmarknaden avreglerad, vilket innebär att elnätet ska vara öppet för alla. Det är dock fortfarande i princip bara traditionella elproducenter och elhandlare som använder elnätet för att transportera el, vilket beror på otydligheter i dagens regelverk. Skatteverket har i ett ställningstagande meddelat att en producent inte kan anses leverera el yrkesmässigt så länge nätet endast används för överföring till producentens egna förbrukningspunkter. Detta behöver förtydligas i lagstiftningen för att fastighetsägare ska känna sig säkra på att de kan utnyttja sina soleffektiva tak. Solceller ger el i minst 30 år, och verksamheten i fastigheten kan därför förändras, vilket gör det viktigt att kunna flytta överskott till andra av de fastigheter man äger. Annars bygger man inte optimala anläggningar på taken. Därför är det avgörande med en tydlig lagstiftning, som inte behöver tolkas av Skatteverket, för att investeringar i solceller ska realiseras i Sverige.

De lagförslag som denna höst ligger på riksdagens bord när det gäller lagen om skatt på energi innebär att man går åt motsatt håll. I lagförslaget så förtydligar man att så fort man använder ett koncessionspliktigt nät så förlorar man skattefriheten för den el man använder själv. Det är oklart hur den nya lagstiftningen kommer tolkas för de som är mindre än 255 kW. De kommer kunna sälja sitt överskott utan att förlora sin energiskattebefrielse, men det är osäkert om man kan flytta el utan att betala energiskatt för sin egenförbrukning.

Vissa typer av starkströmsledningar är undantagna från koncessionsplikten, de kallas för icke koncessionspliktiga nät, IKN - Förordning (2007:215). Det gör att fastighetsägaren själv kan ha en starkströmsledning för att flytta solel mellan byggnader. Undantagen från koncessionsplikten gäller automatiskt, man behöver alltså inte ansöka om dispens eller tillstånd. I dag gäller undantag bland annat för elledningar på eller inom en byggnad men inte på eller inom en bostadsfastighet. Det innebär att fastigheter som består av flera bostadsbyggnader inte kan installera solceller på en bostadsbyggnad med optimalt solläge och nyttja solelen i fastighetens övriga byggnader utan att betala nätavgift, energiskatt och moms. Förslaget är att:

- *Lagen (1994:1776) om skatt på energi snarast förtydligas så att en producent av solel inte kan anses leverera el yrkesmässigt när producenten använder elnätet för att överföra solelen till sina egna förbrukningspunkter.*
- *Förordning (2007:215) om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen r snarast kompletteras så undantag för nätkoncession gäller inom en bostadsfastighet och inte enbart inom en byggnad.*

2. Rätten att använda den egenproducerade solelen måste gälla per anläggning istället för per producent eller per juridisk person.

Den energiskattebefrielse som föreslås av regeringen för anläggningar upp till 255 kW är bra, det skapar en tydlighet om vad som gäller för solelanläggningar. Dessa storleksgränser måste dock gälla per *anläggning* och inte per *producent/juridisk person*. Det är viktigt att inse att de anläggningar som ryms inom 255 kW, alltid är småskalig elproduktion. Det innebär en maximal elproduktion på ca 225 000 kWh/år, vilket kan jämföras med att ett vindkraftverk som byggs idag har en årsproduktion på 10 miljoner kWh/år

I korthet innebär lagförslaget att en juridisk person som har flera fastigheter får betala energiskatt för den el som de reducerar sin förbrukning med. Tänk om samma sak skulle gälla värmepumpar, att man ska betala energiskatt för att man sparar energi. Detta lagförslag kommer kraftfullt och effektivt att stoppa utbyggnaden av solceller på flerbostadshus, skolor, sjukhus, köpcentrum, kontor och mängder av andra större tak. Rätten att reducera elförbrukningen i sina fastigheter, på samma sätt som med annan energieffektivisering är den starkaste drivkraften för stora offentliga och privata fastighetsägare att bygga solceller.

Det investeringsstöd som finns har använts av dessa fastighetsägare för att bygga de första anläggningarna, som nu utvärderats, och man är beredd på att börja bygga solceller i stor skala. En utveckling som den nya lagen kommer att stoppa.

För Familjebostäder, ett av de fyra kommunala bostadsbolagen i Stockholms Stad, uppskattas lagförslaget innebära en maximal solelproduktion på två procent av den möjliga produktionen på befintliga tak. Det är en orimlig begränsning.

På samma vis bör underlaget för skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el, som idag finns i *Inkomstskattelagen (1999:1229) 67 kap. 30 §*, gälla per *anläggning* (eller *anslutningspunkt*) istället för per *juridisk person*. Dessa förändringar gör att befintliga tak kan användas optimalt, skapar rättvisare förhållanden mellan olika typer av fastighetsägare och skapar förutsättningar att tillvarata energi från både vind och sol, vilket är två intermittenta energikällor vars elproduktion tidsmässigt matchar varandra väl.

3. Rätt för mikroproducenter att få sin skattereduktion på elfakturan månadsvis

Skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el, som sedan den 1 januari 2015 finns i *Inkomstskattelagen (1999:1229)* 67 kap. 27-33 §, bör flyttas till *Lagen (1994:1776) om skatt på energi* och utformas som en reduktion av energiskatten istället för en reduktion av inkomstskatten. Då kan elhandlarna få ansvaret för att ge kunden skattereduktionen månadsvis, direkt på elfakturan, istället för ett år i efterskott i deklARATIONEN.

Genom att skattereduktionen fås månadsvis direkt på elfakturan får kunden en lägre elräkning, vilket gör det ännu tydligare att den egna anläggningen påverkar den faktiska elkostnaden. Nivån på energiskatten är också enklare att justera än inkomstskatten, och den kan därmed successivt skruvas upp för att kompensera för inkomstbortfallet som uppstår när skattebefriad egenproduktion av förnybar el växer. Att elhandelsbolagen, istället för Skatteverket, hanterar skattereduktionen blir både enklare och betydligt billigare än dagens lösning.

4. Ta bort kravet på momsregistrering för privatpersoner

Momsplikten är ett stort problem för många villaägare och gör att många avstår från att bygga. Det rör sig bara om en dryg hundralapp per år från respektive villaägare, men Skatteverket kräver att man ska redovisa moms som om man driver ett företag. De små beloppen gör det orimligt att mikroproducenter ska ägna tid och kraft åt momsadministration. Och Skatteverket skulle slippa dessa onödiga momsdeklARATIONER. Den moms som villaägarna ska deklarerar och betala in till Skatteverket får de av elbolaget de säljer till. Så för alla parter innebär momskravet bara administration och inte några nya intäkter för Skatteverket.

5. Rätt för elkunder att bygga vind- och solelanläggningar tillsammans för att täcka sin egen förbrukning

Lagen (1994:1776) om skatt på energi bör även tillföras en paragraf om reducerad energiskatt för andelsägd el: En medlem som äger andelar i en ekonomisk förening, som levererar förnybar el till sina medlemmar, har rätt till skattereduktion för den el som framställts i Sverige av den ekonomiska föreningen och som medlemmen förbrukar. Solelkommissionen har gjort en analys av vad nivån bör vara för att skapa likartade förutsättningar för andelsägd vind och sol och även i relation till de som bygger på sitt eget tak och får skattereduktion.

- Skattereduktionen för andelsägd solel med 30 öre/kWh
- Skattereduktionen för andelsägd vindel med 15 öre/kWh

Solelkommissionen anser att det är oerhört viktigt att alla får möjlighet att producera egen förnybar energi till lika ekonomiska villkor – även de som inte äger sin fastighet. Det maximala underlaget för reduktionen bör ligga på samma nivå som för övriga mikroproducenter, det vill säga på 30 000 kWh per år, men även en lägre nivå kan övervägas eftersom syftet är privatpersoner. Skattereduktionen för andelsägd sol- respektive vindel är baserad på Solelkommissionens analys av de ekonomiska förutsättningarna för vind- respektive solandelsföreningar, och ligger på en sådan nivå att skattereduktionen ger samma ekonomiska förutsättningar för de olika energislagen.

6. Fasa ut investeringsstöd

Investeringsstödet har varit mycket viktigt för att få ingång solcellsmarknaden i Sverige och fått fastighetsägare att prova solcellstekniken. De senaste åren har dock kön blivit allt längre vilket gör att stödet istället gör att många kunder väntar istället för att bygga nu.

Vi ser också att privatkunder tycker att ansökningsförfarandet är väldigt krångligt och vi skulle hellre se att investeringsstödet tas bort helt för privatpersoner så snart som möjligt. Och att det istället införs ett SolROT, dvs att solcellsanläggningar kan få behålla nivån på 50 % av arbetskostnaden. Det innebär för solcellsanläggning till en villaägare ett avdrag på 15 % av totalkostnaden. ROT vet alla villaägare hur det fungerar och enkelheten är mycket viktig, kunden sätter bara ett kryss när man beställer sina solceller och så görs avdraget direkt på fakturan.

Vi ser fram emot en fortsatt dialog med utredningen i framtagandet av en solelstrategi.

För Solelkommissionen

Stockholm 23 oktober 2015

Johan Öhnell